అనుకుంటే - సరే "లోకములో యొకడుండును. వాని బిచ్చి వానికానందము" అని కవి సమ్రాట్టుగారి ఫక్కీలో - వాడి కర్మ వాడే అనుభవిస్తాడు. చేసుకున్నవారికి చేసుకున్నంత అని వూరుకున్నంత వుత్తమంలేదు.

ఆ రోజుల్లో నేను పకోడీలు చెట్టున కాస్తాయనుకునేదాన్ని! ఇప్పుడు నాకు డే డ్రీమ్స్ రావు. పకోడీలు సెనగపిండితో చేస్తారనీ ఉల్లిపాయలు పచ్చిమిరపకాయలూ బాణలినిండా మరిగిన నూనె ఖరీదు, కుంపట్లో కణకణలాడే బొగ్గుల్లా మండిపోతోందనీ తెలుసు. ఇంట్లోకి పాం ప్రవేశించినట్లు జీవితంలోకి భయం సర్‌సరా - సర్‌సరా చొచ్చుకు వస్తోందనీ తెలుసు. పురుషోత్తముడు జీతపురాళ్ళను తెచ్చిపడెయ్యడానికి గిలగిలా కొట్టుకుంటున్నాడనికూడా తెలుసు.

ఇప్పుడు పటికబెల్లపు పర్వతంమీద మైసూర్‌పాక్ ఇటికల్తో మేడ కట్టలేను. ఐస్ క్రీం నదిమీద బిస్కట్లతో వంతెనా కట్టలేను. జిలేబీల అడవిలో మరమరాల తుఫాను వస్తే - అదేమో నాకు తెలీదు. మావారు వానలో కాస్త తడిసొస్తే చాలు. తుమ్ములొస్తాయని జలుబు పదిలంఖణాల పెట్టనీ తెగగోల చేస్తాను. మా ఇల్లు స్వీట్ హోం కాదు. మావారు చాలా యాంగ్రీ ఆబ్సెంట్ మైండెడ్ పరమ వేదాంతిక్ టైప్ - వుయ్ క్వారల్, వుయ్ షవుట్ ఆల్ టైమ్ కాని ఎవరి గొడవ వారిది - వుయ్ మైండ్ అవర్ ఓన్ బిజినెస్. వుయ్ డోంట్ కేర్! మా జీవితంలో సుఖమయమైన క్షణాలులేవనీ, యికముందు వుండబోవనీ మేం అనుకోటం లేదు. కాని స్వీట్ హోములు ఏ టైపు బీ టైపు సి టైపులో కద్తారన్నా నేను నమ్మలేను. అసలా బ్లూ ప్రింటు నేనొప్పుకోను. హాపీ హోమ్స్ అన్ హాపీ హోమ్స్ మరియు చెడగా చెడగా కాపురములు కావు. శ్రీరాముడిది స్వీట్ హోమ్‌కాదు. శ్రీకృష్ణుడిదంతకంటె కాదు. మేనకా విశ్వామిత్రులదీ కాదు. శకుంతలా దుష్యంతులది అసలే అదికాదు. పోనీ గాంధీ, జవర్లాల్, లాల్ బహదూర్, ఇందిరాగాంధీ వీరెవరికీ స్వీట్ హోమ్స్ సప్లయికాలేదు. అంటే యిది శుద్ధ దగాకోరు దండగ బిజినెస్సన్నమాట. ఈ చతురంబోధి పరీత భూవలయంలో లైలా మజ్నూలకి, రోమియో జూలియట్లకి, దేవదాసు పార్వతులకి దొరకని స్వీట్ హోమ్ సుందరీ సుబ్బారావులకు దొరుకుతుందని ఎవరేనా ఆశపెడితే, టేకిట్ యీజీ - వాళ్ళ కళ్ళల్లోనే ఆశకురుపులు లేస్తాయి. ఈ ఎర్తనే ప్లానెట్టే ఒక అన్ హాపీ హాట్ హోమ్ ఫరాలాఫజ్!!!

గాంధీ దిగ్రేట్

మావారిని నైతికంగా ఆధ్యాత్మికంగా ఎంత అభివృద్ధిలోకి తీసుకొద్దావన్నా నాతరం కాకుండా వుంది. గాంధీగారు నిజంతో ఎన్ని ఎక్స్‌పెరిమెంట్లు చేశారో మావారు అబద్ధంతో అన్ని ఎక్స్‌పెరిమెంట్లు చేశారు. ఆయన గొడవంతా ఒక పుస్తకం రాస్తే అదో గొప్ప "అన్‌టోల్డ్ స్టోరీ" అవుతుంది.

వినవే శర్వాణీ - చిన్నప్పుడు నాకో గరల్ ఫ్రండుండేది. దాని పేరు వెంకట వరాహ సత్యవతి. దాన్ని సత్యం అని ముద్దుగా పిలిచే వాళ్ళం. ఆ సత్యం అనే పిల్లతో మై ఎక్స్ పెరిమెంట్సు విత్ ట్రూత్ చెబుతా వినవే అలికుల వేణీ వరసుత కల్యాణీ" అంటూ ఆధ్యాత్మ రామాయణ ధోరణిలో పడ్డారు. నాకుచిరాకేసి స్టాపండి దట్ నాన్సెన్స్. గాంధీగారి గురించి నేను మాట్లాడుతూంటే వెంకట వరాహ సత్యవతి గురించి మీరెందుకు మాట్లాడ్డం గసిరేశాను కోపంగా.

"ఈ వాళెందుకే యాంగ్రీగా వున్నావు పిల్లా" అన్నారు. పిల్లా లేదు. పీచూలేదు. మీరింకా ఆ వెంకట వరాహసత్యవతి తన్మయత్వం లోనే వున్నట్లున్నారు. కమింగ్ టుది పాయింటు గాంధీగార్లా ధైర్యంగా వుండాలిగాని ట్రూత్ అంటే మీకెందుకండీ అంతచెడ్డభయం, కంగారూ - అంటే అబ్బే - లేదే నాకెందుకు కంగారు, నేనుకూడా బోల్టు ఫెలోని. ఐలైక్ గాంధీ - ఏవే స్వీట్ చకోరీ; బోడిగుండు ఆయన చేయించుకుంటె బావుందికాని మనం (అంటే నేను) గుండు చేయించుకుంటే బావుంటుందే? హౌ డుయులైక్ నేను గాంధీలా వేషం వేస్తే... అన్నారు.

మీరెందుకు గాంధీలా వేషం వేయడం. వేసేవాళ్లు దేశంనిండా కొల్లలుగా వున్నారు. ఏవేఁమైచాకలెట్... గాంధీమహాత్మా రైటా. మహాత్మాగాంధి రైటా? నాకన్నీ డవుట్సేనే.

"నాకూ వేరుశెనక్కాయలిష్టం బట్ గోట్స్ మిల్కు ఐ కాంట్ శ్వాలో... ఇవాళ గాంధీగారి పుట్టింరోజు కాబోలు. బొబ్బట్లూ, పులి హోరాచేసుకుందావా లేకపోతే మామూలుగా ట్రూత్‌తో ఎక్స్‌పెరిమెంట్లు చేద్దావా;" అన్నారు వారు. గాంధీగారికి చాలా యిష్టం యీవేళ ఉపవాసం వుందామండీ వుయ్ టూ అన్నా. ఉపవాసమే... వనవాసం చేయమన్నా చేస్తానుకాని, ఉపవాసం నేచేయలేనే అని పప్పులో గరిటలా జారుకున్నారు. ఎ.సి.లో డిన్నరుచేసి కాసినోవా 70కి వెళ్దాం పదమన్నారు. దిక్కుమాలిన సినిమా నాకు డోకొస్తుందండి అన్నా. అయితే నువ్వు గాంధీగార్ని థింక్ చేస్తూ కూర్చో, నేనల్లా వెళ్ళి "ఎక్స్‌పెరిమెంట్స్ విత్ ట్రూత్" సాగించొస్తాను. అని వీధిలో పడ్డారు. గోటు హెల్ అన్నాను. ఇంకేవనాలి?

టాగోర్‌కి, లెనిన్‌కి, టూల్స్‌టాయికి, షాకి వున్నట్లు గాంధీగారికి గడ్డంలేదు. గాంధీగారికే గడ్డం వుంటే ఆయన బోసినోరిప్పితే ముత్యాల తొలకరే అనేటువంటి చిరునవ్వు అంతబాగా పాప్యులర్ అయేదికాదు. ఆయన గడ్డంలేని మహాత్ముడు. గాంధీ ఈజ్ నో గ్రేట్ జీనియస్. ఆయనేవన్నా ఏబ్‌లింకనా, లియోటాల్స్‌టాయా, టాగోర్లా కవా? సైగల్లా గాయకుడా, సర్ సీవి రామన్లా సైంటిస్టా, మహామేధావా, ఆఫ్టరాల్ ఏనెకెడ్ ఫకీర్ - దరిద్రనారాయణ్ - సో ఆయన గొప్పేవిటి? ఆయన మా చెడ్డ మొండివాడు. మొండివాడు బ్రిటిష్ రాజుకన్నా బలవంతుడు అని కనిపెట్టి రుజువు చేసిందీయనే; ఆయనపట్ల అమితవైన రెస్పెక్టు చేత బొమ్మలకొలువులో ఆయన విగ్రహాన్ని పెట్టి "గాంధీమహాత్మునికి జయ మంగళం నిత్యశుభమంగళం" అని మంగళారతులు పాడేరు మన మహిళలు. ఇప్పుడు అడగండి ఈ గాంధీభక్తుల్ని గాంధీ సమాధికి, గాంధీ దేవాలయానికి వున్న తేడా - దే డోంట్నో; గాంధీ

విగ్రహారాధకులకు ఆయన చెప్పినది, చేయమన్నది ముఖ్యంకాదు. ఆయన చెప్పులజోడూ, తినే చిప్పా – చెంచా – చేతికర్ర యివే ముఖ్యం. మెళ్ళోకట్టుకు మోగించడానికి ఓ డప్పుండాలి. కొన్నాళ్ళు టాగోర్ డబ్బాపట్టుకు తిరిగి టాగోర్ పేరుచెబితే జనానికి వాంతిపుట్టేట్లు మనవాళ్ళు డప్పుకొట్టేశారు. ఇప్పుడు గాంధీ డబ్బాపుచ్చుకు బయల్దేరారు. "పరమపూజ్య బాపూజీ అహింసాజ్యోతి" అంటూ పేరుచెప్పుకుని మంటపాలు. స్తూపాలు, హరికథలూ, బుర్రకథలూ, చక్కభజనలూ మొదలెట్టి, పైకి మోడ్రన్సుమని చెప్పుకుంటూ లోపల డర్టీ సెంటిమెంటల్ బిజినెస్సంతా సాగిస్తున్నారు. పూర్వం అల్లావాడెవడో దేవాలయాలు పడకొట్టి మసీదులు కట్టాడ్ట. ఇప్పుడు మనవాళ్లు ప్రజలను పడకొట్టి అనుగ్రహారాధన విగ్రహారాధన జోరుగా సాగించేస్తున్నారు. ఇహ మన కంట్రీకి మోక్షం లేదని మనవే రుజూచేసి చూపించడానికి కంకణం కట్టుకున్నాం. దట్సాల్ రైట్.

మా ఊళ్ళో కొంతమంది అపరిమితమైన భక్తితో గాంధీగారిని గాంధీగారనేవారు. వీరికంటె అధికులు ఎచ్చు రెస్పెక్టు కలవారు "గంధి" అనేవారు. వాళ్ళ అమ్మగారు ఎంచక్క "మోహనదాస్" అని ముచ్చటగా పేరు పెట్టుకుంటె అదొదిలేసి మనవాళ్ళు "గంధి" (గ్రాంధి) అని వెంటపడ్డారు. శ్రీ ప్రభుత్వంవారూ నాయకులూ కలిసి, జనం నెత్తిమీద పెడుతున్న (నిష్) కళంకమైన గాంధీటోపీని కనిపెట్టిన దీయనే. తన భక్తులే తన పరువుతీస్తారని ఆయనకు తెలీదా – తెలుసు. ఏ కులమత విభేదాలు సమసిపోవాలని ఆయన తహతహ లాడేడో, వాటి ప్రాతిపదికమీదే తన శిష్యులు రాజ్యం చేస్తారనికూడా ఆయనకు తెలుసు.

గాంధీ అంటే గడుసుతనం ప్లస్ మొండితనం – స్వరాజ్యంరావాలి కనుక దానికోసం, ఏ టెక్నిక్ అవసరమైతే దాన్ని నిర్మొహమాటంగా అవలంబించినవాడు గాంధీ దిగ్రేట్. గాంధీజీ టెక్నిక్‌ను పిడుక్కు బియ్యానికి ఒకటేమంత్రంగా వాడాల్సినకర్మ మనకేంపట్టలేదు. రాట్నం విష్ణుచక్రంతో సమానమన్నారు. కాని రాట్నం వడికితే వచ్చే నూలుతో యిన్ని కోట్ల ప్రజలకు గుడ్డ లభ్యమవుతుందా? గాంధీగారు తెలిసేపరమ మొండి కనుక యంత్రయుగాన్ని నాగరికతను వ్యతిరేకించాడు. ఆయన పేదరికాన్ని సహజమైన కర్మగా తీర్చిదిద్దాడు. దారిద్ర్యాన్ని సహించి భరిస్తూ తిరగబడకుండా సహనం నేర్చుకోమన్నారు. అంతగా అవసరమైతే కలవారిమీద అలగడం మంచిదన్నాడు. ఆడవాళ్లు యింట్లో అలిగి సహాయనిరాకరణంచేసి వాళ్ళకు కావలసినవి సాధించుకోడంలేదా అవే సింపుల్ డొమిస్టిక్ థీరిస్‌ని నేషన్‌కి అప్లయిచేశాడు. ఇంగ్లీషుచదువులు మానమన్నాడు. విదేశీబట్ట కట్టవద్దన్నాడు. హిందీ రాష్ట్ర భాష అన్నాడు. అప్పుడు గంగిరెద్దులా తలూపి యిప్పుడు హిందీ వద్దు మొర్రో అని రైళ్లు పడగొడితే ఏం లాభం? ఇంగ్లీషు చదువులు వద్దనడం, బళ్లు ఎగకొట్టమని పిల్లలకు చెప్పడం ఆయన చేశాడు గనుక సరిపోయిందికాని, మరోడూ మరోడూ ఆ పనిచేస్తే నవ్వులపాలయేవారు. విదేశీవస్తు బహిష్కరణోద్యమం యిప్పుడు తల్చుకుంటే ఎంత నాన్సెన్సికల్ – కాని అది గాంధీ గారు చేయించినందున అప్పుడది ఒక అస్త్రమై శస్త్రమైకూర్చుంది. అక్కడే మహాత్మా చేసిన ఎక్స్‌పెరిమెంట్స్‌కి మావారు సత్యంతో చేసిన ఎక్స్‌పెరిమెంట్స్‌కీ తేడా.

డొమిస్టిక్ సింపుల్ థీరీస్‌ని నేషనల్‌కాజుకి అప్లయిచేసే ధైర్యం కల మొనగాడెవరే అంటే- గాంధీ నో డవుట్; ఆయన ఎక్స్‌పెరిమెంట్లతో ప్రపంచాన్ని ఫూల్ చేయలేదుకదా - ఏమో - నామటుకునాకు ఆయన ఎక్కడ పుట్టాడన్నది ఇంపార్టెంటుకాదు. ఆయన ఏంచేశాడన్నది ఇంపార్టెంటు. ఆయన ఎవరికి పుట్టాడన్నది కాదు, నోట్ చేయవలసినది. ఆయన ఎవరిని ఉద్ధరించాడన్నది నోట్‌చేయాలి. ఆయన ఏం తిన్నాడు ఏంకట్టుకున్నాడు, జాబితాలు లిస్టులు యివికాదు జ్ఞాపకం పెట్టుకోవలసినవి, ఆయన మనల్ని ఏంచేయమన్నాడో జ్ఞాపకం పెట్టుకుంటే చాలు;

గాంధీ గురించి మనకు బాగా తెలుసు అనుకునేవారికో వార్నింగ్. ఆయన గురించి ఆలోచించినకొద్దీ ఆయన ఒక అపరిష్కృత మహాకావ్యం - ఒక బిగ్ క్వశ్చన్ మార్క్;ఆయన గురించి వ్యతిరేకంగా ఆలోచించడం మొదలెడితే కాని ఆయన మనకి అర్థంకాదు. గాంధీ దిగ్రేట్ లెటజ్ థింక్ ఎబవుట్ హిం. వస్తా. పిల్లొచ్చిందండి కిటికీలోంచి దూకి పాలుతిరగదోస్తుందేమో కర్మ; ఇప్పుడు మావారు ఏ గాంధీకొండమీదో ఖద్దరు బుష్ షర్టు వేసుకుని కాసినోవా 70 గురించో, ఎ.సి.లో డిన్నరు గురించో ఆలోచిస్తూవుంటారు. ట్రూత్ అంటేమనకి చచ్చేటంత భయం; నంగిరి పింగిరిగా వంగివంగి దండాలెట్టమంటే మనవంతారెడీ - మనకు తెలియనివి ఏవీ గాంధీగారు కొత్తగా కనిపెట్టి మనకు చెప్పలేదు.

"మట్టిబొమ్మలను మహారణానికి" అన్నట్లు ఆయన పప్పుసుద్దలను ఆటంబాంబులుగా మార్చాడు. కాని మనది పప్పుసుద్దలుగా వుండి పోవడానికి, మట్టిముద్దలుగాను దిమ్మచెక్కలుగాను మిగిలిపోవడానికి తీర్మానించుకున్న జాతికనుక, ఏం చేస్తాం గాంధీమంటపాలు కట్టుకోక...ఇటీజ్ ది చీప్ వే ఆఫ ఆనరింగ్ దిగ్రేట్ గాంధీ;

ఆర్ట్ ఎటాక్

కుడితి తొట్టి అనుకుని నీలం తొట్లోపడ్డ నక్కలా రంగు చూసుకుని మురిసిపోయి, పొగరువల్లో, పురుగు పూదో ఒళ్ళు వాస్తే, ఆ వాపును చూసి బలం అనుకుని పొంగిపోతున్నాం; మనకి అహంకారమేకాని ఆకారం యింకా ఏర్పడలేదు. మనకి పంపుకొట్టేవాళ్ళు ఎక్కువయారని మనం సంతోషిస్తున్నామే కాని, మన రచన్స్ కంపుకొడుతున్నాయని మనం గుర్తించడంలేదు. దట్సాల్ రైట్; వరి పండించవలసిన చోట పొగాకు పండించినట్లు (ఆంధ్ర రచయిత్రుల అహంకార దర్పణంగుండా చూస్తే) కరుణ కలగవలసినచోట హాస్యం, శృంగారం పుట్టవలసినచోట బీభత్సం కలిగిస్తున్నామేమో....సొసైటీలో చాలా వేగంగా వచ్చే మార్పుల్ని సహించి తట్టుకోలేక మనం ఏడవవలసినచోట నవ్వుతున్నాం (మరియు) నవ్వవలసినచోట